

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-н Валентина Стойчева Маргаритова

на дисертационен труд за присъждане на образователната и
научна степен „доктор”

Тема: „Влияние на задължителната подготовка по физическо
възпитание и спорт върху двигателния потенциал на ученици от
11 до 14 годишна възраст“

Научна специалност: Теория и методика на физическото
възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната
физкултура)

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по
физическо възпитание

Автор: Любомир Спасенов Борисов
НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ

Научен ръководител: проф. Елена Николова, доктор

1. Данни за дисертанта

Любомир Борисов е завършил НСА „Васил Левски” като
учител по физическо възпитание и треньор по баскетбол през
2000 година. През 2001 година придобива образователната степен
„магистър” по специалност „Спортен мениджмънт”.

Една година е учител по физическо възпитание. В периода
2003-2008 година е хоноруван преподавател по Теория и
методика на физическото възпитание, а от 2008 година е асистент
по Теория и методика на физическото възпитание в Национална
спортна академия „Васил Левски”.

Професионален съдия е по баскетбол. Знае руски и
английски език. Притежава сертификат за завършено 4-то ниво
английски език от 2005 година (Езикова школа „Престиж”).

2. Данни за докторантурата

Със Заповед № 2272/05.12.13 е определено еднократно подсилване на научния колегиум на катедра „Теория на физическото възпитание“ и е посочена дата на вътрешно катедрено обсъждане.

На разширен колегиум на катедра „Теория на физическото възпитание“, проведен на 28.02.2014 година, след явно гласуване с пълно мнозинство е взето решение да бъде допуснат до официална защита дисертационния труд на Любомир Борисов.

С докладна записка от ръководител катедра е предложено за утвърждаване съставът на научното жури.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е разработен в 193 страници и 30 страници приложения. Съдържа 49 таблици и 31 фигури. Дисертацията отговаря на изискванията за научна разработка. Структурирането показва системна работа на автора.

Трудът включва: увод, постановка на проблема; цел, задачи, методика и организация на изследването; анализ на резултатите; изводи и препоръки; използвана литература; приложения, които съдържат: анкетна карта, таблици със сравнителен анализ между изследваните, вариационен и корелационен анализ на данните, лична персонална карта от пулстестер на ученик.

Уводът накратко мотивира обособяването на физическото възпитание и спорта като мощни фактори за развитие и усъвършенстване на човека. Авторът представя дейностите, които подобряват качеството на образованието.

В първа глава е направен теоретичен анализ по проблемите от разглежданата тематика. Физическото възпитание и спорта е разгледано като задължителна учебна дисциплина в образователната система. За подобряване качеството на образованието са разгледани следните аспекти: организационен, съдържателен, методически. За успешното им осъществяване е

необходима координация между наука, образование и спортно-педагогически кадри. Разглежда се и една много съществена страна на педагогическия процес, чиято основна цел е формирането на здрави, дееспособни личности, които да се интегрират в обществото и успешно реализират. Съвременният поглед върху физическото възпитание и спорта трябва да е като специфично възпитание и развитие на подрастващите.

Анализирани са и възрастовите особености на физическото развитие, двигателните качества и моториката – предпоставка за качествено обучение по физическо възпитание и спорт в училище. Спецификата на детския организъм и проблемите на възрастовото развитие обуславят изискванията към организацията на учебния процес. Наред с общите закономерности на растежа и развитието, които характеризират онтогенезиса на човека, авторът посочва, че познаването на особеностите на възрастните периоди и закономерности в развитието на човека е предпоставка за ефективна двигателна активност, при съставянето на учебни програми, методика на въздействие и здравословен начин на живот. Разгледани са трудове на много автори, свързани с антропометричните изследвания и акцелерационните процеси.

Последната част на тази глава акцентира на характерните особености на обучението по физическо възпитание и спорт след 1999 година и на настъпилите промени в законодателен план, държавните образователни изисквания, наредби, промени в учебния план, които правят по-ефективно обучението по физическо възпитание и спорт и ще повлияят положително върху двигателния потенциал на учениците от V до VIII клас.

Авторите освен, че са цитирани, проличава и личното становище на докторанта. В края на тази глава, на основата на теоретичния анализ и практическия опит е формулирана хипотезата.

Във втора глава – цел, задачи, методика и организация на изследването, целта е ясно формулирана. Задачите са адекватни и следват логиката на разглеждания специфичен научен проблем. Определени са правилно предмет и обект на изследване. За реализиране на диагностичния етап е избрана адекватна

методика, която дава възможност за обективна проверка на научната хипотеза, чрез реализиране на целите и задачите. Всички използвани тестове са описани точно.

Получените резултати са подложени на математико-статистическа обработка със статистически пакет SPSS, като са приложени следните видове анализ: честотен, вариационен, корелационен, графичен; сигмален метод; проверка на хипотези.

При провеждане на педагогическия експеримент са използвани два вида изследвания: лонгитудинален и трансверзален. Първият вид изследване е проведено в началото и края на четири последователни учебни години (8 измервания по тестове за двигателни качества) за установяване нивото на физическата дееспособност на ученици, обучавани по учебни програми от преди 2000 година. Вторият вид изследване е проведено еднократно в три областни града на страната с огромен брой ученици. Тези изследвания обогатяват дисертационния труд и показват изследователската компетентност на автора.

Организацията на изследването е преминала през три етапа, съответстващи на изискванията за провеждане на научно изследване.

Трета глава – анализ на резултатите дава отговор на поставените задачи от изследването. Структурирана е както следва:

- анализ на резултатите по данни с лонгитудинален характер за физическата дееспособност на ученици от V до VIII клас, обучавани по учебни програми преди 2000 година
- анализ на учебните програмим за задължителна подготовка по физическо възпитание и спорт на учениците от V до VIII клас
- анализ на данните от анкетното проучване
- анализ на резултатите за физическото развитие и физическата дееспособност на учениците от 11 до 14 годишна възраст
- анализ на резултатите от констативния педагогически експеримент на физическата дееспособност на изследваните ученици

- анализ на резултатите от констативния педагогически експеримент на физическото развитие на изследваните ученици
- корелационни структури на морфо-функционалните признаци във възрастово-полов аспект
- анализ на резултатите от адаптирания Харвардски степ-тест за оценка на функционалната работоспособност на учениците

- оценяване на резултатите на физическата дееспособност и техническата подготовка на ученици от V до VIII клас

Анализът е извършен компетентно на базата на голям брой данни, в посока на изследователската концепция.

Най-значителни приноси в разработката са:

- разработването на соматограми, определящи соматотипа на изследваните лица
- анализ на корелационните зависимости на основните антропометрични показатели и тестове за физическа дееспособност, които доказват ефективността на приложените методи
- разработени нормативни таблици за оценка на физическата дееспособност
- апробирани са критерии за оценка на спортно-техническите умения по задължителните ядра в учебната програма (в приложение).

От теоретичният обзор и задълбоченият анализ на резултатите от проведения експеримент закономерно произлизат изводи и препоръки. Те са правилно формулирани и звучат логично.

Литературата е правилно подредена.

Авторефератът отговаря на изискванията и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

4. Публикации и участия в научни форуми

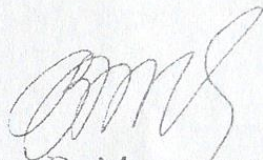
Представени са три публикации по темата на дисертационния труд, на две от които Любомир Борисов е самостоятелен автор. Едната от тях е в сп. „Спорт и наука”.

5. Заключение

Дисертационният труд показва, че докторантът Любомир Борисов притежава научно-изследователски умения и може да провежда ефективно обективни научни изследвания по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”. Ето защо давам своята положителна оценка на проведеното изследване в дисертационния труд и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Любомир Борисов в професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по физическо възпитание.

30.04.2014

Подпис:
(проф. д-р В. Маргаритова)

